

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

The Movement for Quality Government in Israel الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل

תאריך: כ"ו אב, תשע"ו 30/08/2016

סומן: כ-14-12772

לכבוד

מר אנדריי ניקל, עו"ד

ראש צוות מזון

המחלקה המשפטית

רשות ההגבלים העסקיים

מר ליאור זגן-סנדז'יבסקי, עו"ד

המחלקה המשפטית

רשות ההגבלים העסקיים

ח.נ. שלום רב,

הנדון: פגיעה בתחרות באמצעות פעילות מועצות הייצור החקלאיות

בשם התנועה למען איכות השלטון בישראל, ע"ר, (להלן: "התנועה") הרינו לפנות אליך כדלקמן:

- כידוע, ענף החקלאות בישראל מוסדר באמצעות מועצות ייצור סטטוטוריות, אשר החברות בהן על תנאיה הינה מחויבת עבור כל חקלאי העוסק בתחום. מועצות אלו מהוות התארגנות כפויה של החקלאים בכל ענף בו הן פועלות.¹ על מועצות הייצור ניתן למנות את המועצה לייצור צמחים ולשיווקם (להלן: "מועצת הצמחים"); המועצה לענף הלול; המועצה לענף החלב בישראל; המועצה לייצור ולשיווק דבש; המועצה לייצור ולשיווק אגוזי אדמה.²
- בעשורים האחרונים, נעשו מאמצים רבים להפוך את החברות במועצות אלו לולונטריות. מלבד חוסר היעילות בפעילותן של המועצות, כפי שטוענים חקלאים רבים ומומחים, הרי שלעמדת התנועה פעילותן של המועצות אף מהווה פגיעה בתחרות.
- כך, כפי שנבקש לטעון, המועצות מהוות פלטפורמה לתיאום מחירים בין מגדלים ומשווקים גדולים בכל ענף, באמצעות "שולחנות" ענפיים. למשל, בחוק מועצת הצמחים (ייצור ושיווק), התשל"ג-1973, בסעיף 10א, נקבע תפקידן של הוועדות הענפיות וועדות המשנה, המוקמות מכוח החוק ויפעלו עבור מועצת הצמחים. תפקידן של וועדות אלו הוא להמליץ "לפני המועצה בכל הנוגע לפעולות המועצה לגבי אותו ענף ולדרכי ניהול הקרן המיוחדת לאותו ענף".³

¹ אבי אלקיס, אורית גינזבורג ויעל קחל "מועצות ייצור ושיווק חקלאיות בארץ" ב: ובאיחוד האירופי – השוואה לישראל) החטיבה למחקר, כלכלה ואסטרטגיה במשרד החקלאות ופיתוח הכפר, 2 (מרץ 2014).

² ארגון ה-OECD סקירת ה-OECD על המדיניות החקלאית – ישראל 66 (מהדורה עברית, משרד החקלאות ופיתוח הכפר, 2010).

³ סעיף 10א(ג) לחוק מועצת הצמחים (ייצור ושיווק), התשל"ג-1973.

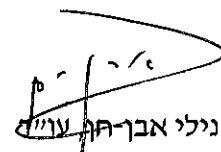
התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

The Movement for Quality Government in Israel الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل

4. החוק קובע כי "רוב חבריהן יהיו המגדלים בענף אך לא כולם"; הרכב הוועדות נקבע בתקנות, ולפיהן, בכל ועדה ענפית יכהנו עשרים חברים – מהם "שניים עובדי המשרד, חמישה עשר מגדלים באותו ענף ושלושה מקרב המשווקים והיצואנים של צמחים מאותו ענף".⁴ עינינו הרואות כי לשון החוק המפורשת מביאה לכך שאותם "שולחנות" מהווים קרקע פורייה לתיאום מחירים בין מגדלים ומשווקים, ופעולתם לפיכך עשויה להביא לפגיעה בתחרות.
5. יצוין כי גם אם הרכב הוועדות הענפיות קבוע בדין, הרי שלעמדת התנועה הרכב זה אינו מתיר לוועדות אלו לעסוק בתיאום מחירים, כך שלא מדובר בהסדר אשר "כל כבילותיו נקבעו על פי דין".⁵
6. לעמדתנו, אותם "שולחנות" מהווים דוגמה אחת בלבד לכך שפעילות מועצות הייצור אינה רצויה ושנדרש פירוקן, וכן, לכך שדרך פעולתן אינה מתיישבת עם עקרונות של קידום תחרות במשק החקלאות בישראל.
7. נוכח האמור, התנועה רואה חשיבות בקבלת עמדת רשות ההגבלים העסקיים בעניין. ככל שהנכם סבורים שפעילות המועצות אכן פוגעת בתחרות, הרי שעל רשות ההגבלים העסקיים, בתור זו האמונה על הבטחת התחרות במשק, לפרסם את עמדתה הרשמית בנושא ולהצטרף למאבק למען פירוק המועצות והפיכתן לוולונטריות.
8. כמו כן, ולאור כניסתו לתוקף של תיקון מס' 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 לפני כשנה, התנועה קוראת לרשות ההגבלים העסקיים לפרסם הנחיות למועצת הצמחים אשר יבהירו את האיסור על תיאום מחירים במסגרת פעילות ה"שולחנות".
9. לתגובתכם המהירה, נודה.

בכבוד רב,

נילי אבנר-חן ע"ר
מנהלת מחלקת כלכלה ומחקר

גל קויטני
רכזת מחלקת כלכלה ומחקר

⁴ סעיף 2א) לתקנות מועצת הצמחים (ייצור ושיווק) (דרכי מינוי חברי המועצה וחברי ועדות ענפיות), התשס"ו – 2006; ההדגשות של הח"מ.

⁵ סעיף 113) לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988.